

Oznámenie o neurčení podniku s povinnosťou poskytovania univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b).

č.: 19099/OREK/2023-47864

Bratislava 24.11.2023

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 24.7.2023 zverejnil na konzultačnom mieste na svojom webom sídle podľa § 17 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) návrh zámeru o neurčení poskytovateľa s povinnosťou poskytovať univerzálnu službu podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách. Lehota na vyjadrenie uplynula dotknutým osobám dňa 25.8.2023. Pripomienky dotknutých strán a vysporiadanie sa úradu s pripomienkami sú dostupné na konzultačnom mieste. Keďže žiadna z doručených pripomienok nebola úradom akceptovaná, úrad ako výsledok konzultácií zverejňuje pôvodné znenie zámeru v plnom rozsahu:

Úrad ako príslušný správny orgán podľa § 4 ods. 5 písm. h) bod 1. zákona o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov plní úlohy súvisiace so zabezpečením poskytovania univerzálnej služby vrátane určenia rozsahu univerzálnej služby.

§ 96 zákona o elektronických komunikáciách:

„(1) Univerzálna služba je minimálny súbor služieb, ktoré sú dostupné v určenej kvalite na celom území Slovenskej republiky všetkým spotrebiteľom bez ohľadu na ich geografickú polohu a za prijateľnú cenu, ktorou je cena zohľadňujúca úroveň spotrebiteľských cien a príjmy obyvateľov.

(2) Predmetom univerzálnej služby je:

- a) zabezpečenie pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení; toto pripojenie musí umožniť využívanie hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu, pričom na žiadosť spotrebiteľa sa môže pripojenie poskytnúť iba na využívanie hlasovej komunikačnej služby,*
- b) poskytovanie hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom pripojenia podľa písmena a),*
- c) vytvorenie takých podmienok pre spotrebiteľov so zdravotným postihnutím, ktoré týmto spotrebiteľom zabezpečia rovnakú dostupnosť služieb podľa písmen a) a b), akú majú ostatní spotrebiteľia; vytvorením podmienok podľa časti vety pred bodkočiarkou je najmä zabezpečenie dostupnosti vhodných koncových zariadení, špeciálnych zariadení a špeciálnych služieb na zabezpečenie rovnocennej dostupnosti, v prípade potreby vrátane úplných konverzačných služieb alebo konverzných služieb za prijateľnú cenu.*

(3) Služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu podľa odseku 2 písm. b) musí byť poskytovaná s minimálnou rýchlosťou prenosu dát v oboch smeroch podľa odseku 4, ktorá umožňuje spotrebiteľovi využívať minimálne tieto služby:

- a) elektronická pošta,
- b) vyhľadávacie nástroje umožňujúce hľadať a nájsť všetky typy informácií,
- c) základné nástroje pre odbornú prípravu a vzdelávanie dostupné prostredníctvom siete internet,
- d) noviny alebo správy dostupné prostredníctvom siete internet,
- e) nakupovanie alebo objednávanie tovaru alebo služieb prostredníctvom siete internet,
- f) vyhľadávanie pracovných miest a vyhľadávačov pracovných miest,
- g) vytváranie sietí profesionálnych kontaktov,
- h) internetové bankovníctvo,
- i) používanie služieb elektronickej verejnej správy,
- j) sociálne médiá a odosielanie okamžitých správ,
- k) volania a videohovory v štandardnej kvalite.

(4) Úrad ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom minimálnu rýchlosť prenosu dát v oboch smeroch, ktorú zabezpečia podniky poskytujúce službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu podľa odseku 3. Pri ustanovení minimálnej rýchlosti prenosu dát úrad zohľadní minimálnu šírku pásma využívanú väčšinou spotrebiteľov na území Slovenskej republiky a správu orgánu európskych regulátorov o najlepších postupoch členských štátov zverejnenú na účely vymedzenia služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu. Minimálnu rýchlosť prenosu úrad prehodnocuje na základe aktualizovanej správy orgánu európskych regulátorov o najlepších postupoch členských štátov zverejnenú na účely podpory vymedzenia služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu.“

Úrad rozhodnutím č. 3125/OTR/2012 zo dňa 25.07.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.08.2012 (ďalej len „rozhodnutie č. 3125/OTR/2012“), určil podľa § 50 ods. 3 v spojení s § 78 ods. 11 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZEK“) spoločnosť Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469 (ďalej len „spoločnosť ST“) na poskytovanie univerzálnej služby na celom území Slovenskej republiky a uložil jej:

1. povinnosť podľa § 50 ods. 2 písm. f) ZEK zabezpečiť rovnocenný prístup k verejným telefónnym službám a rovnocennú dostupnosť služieb podľa § 50 ods. 2 písm. b), c) a e), aké majú ostatní koncoví užívatelia, vrátane možnosti výberu podnikov pre užívateľov so zdravotným postihnutím
2. povinnosť podľa § 50 ods. 4 písm. a) ZEK prenajať alebo predať, ak o to požiadajú užívatelia so zdravotným postihnutím, jedno špeciálne vybavené telekomunikačné koncové zariadenie primerané jeho zdravotnému postihnutiu za cenu štandardného telekomunikačného koncového zariadenia.

Podľa § 131 ods. 9 zákona o elektronických komunikáciách sa poskytovateľ univerzálnej služby, ktorý bol určený na poskytovanie univerzálnej služby do dňa účinnosti tohto zákona, považuje za poskytovateľa univerzálnej služby podľa tohto zákona.

Úrad zisťoval, či služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2, písm. a) a b) je možné zabezpečiť na základe bežných obchodných podmienok, v určenej kvalite na celom území Slovenskej republiky všetkým spotrebiteľom bez ohľadu na ich geografickú polohu a za prijateľnú cenu, ktorou je cena zohľadňujúca úroveň spotrebiteľských cien a príjmov obyvateľov.

Bežné obchodné podmienky predstavujú štandardizované podmienky obstarania a využívania služieb. Táto štandardizácia prebieha predovšetkým prostredníctvom všeobecných obchodných podmienok („VOP“). VOP sú dokumenty, ktoré upravujú vzťahy medzi predávajúcim a kupujúcim pri uzatváraní zmluvy o kúpe tovaru alebo služby. Okrem preskúmania znenia VOP je možné štandardizáciu týchto vzťahov preskúmať tiež na úrovni ponuky tovarov a služieb.

Na základe preskúmania znení všeobecných podmienok a cenníkov, ktoré podniky môžu vydávať podľa § 84 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, najväčších poskytovateľov hlasovej komunikačnej služby a služby širokopásmového prístupu k internetu v Slovenskej republike (ďalej len „SR“), ako aj ich ponuky služieb v tejto oblasti počas mesiaca január 2023, identifikoval úrad nasledovné relevantné bežné obchodné podmienky:

1. Spotrebiteľia uzatvárajú s podnikmi zmluvy, na základe ktorých dochádza k zabezpečeniu pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení a využívaniu hlasovej komunikačnej služby a/ alebo služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu, spravidla s viazanosťou, nemajú však povinnosť uzavrieť zmluvu s viazanosťou; „typická doba trvania zmluvnej viazanosti spotrebiteľa je do 24 mesiacov;
2. výška zriaďovacieho poplatku v prípade zmluvnej viazanosti spotrebiteľa spravidla nepresahuje výšku 2 mesačných platieb za poskytovanie služby, pričom často dosahuje výšku len 0 EUR alebo 1 EUR s DPH;
3. výška poplatku za poskytovanie služby je v prípade zmluvnej viazanosti spravidla do 30 % nižšia, ako v prípade poskytovania služby bez viazanosti;
4. koncové zariadenie na poskytovanie služby je spravidla podnikom dodávané spolu so službou, často ako povinná súčasť služby;
5. výška mesačnej platby za koncové zariadenie, napr. router, je spravidla výrazne nižšia (10 % a menej), ako je výška mesačnej platby za poskytovanie služby;
6. v prípade predaja doplnkových zariadení, napr. WiFi prístupových bodov alebo routerov, podnikom spotrebiteľovi, je výška kúpnej ceny alebo prenájmu spravidla korešpondujúca s výškou kúpnej ceny, ktorú spotrebiteľ môže dosiahnuť pri nákupe zariadenia v spotrebiteľmi bežne využívaných elektronických obchodoch v SR;
7. predaj a služby starostlivosti o zákazníka (spotrebiteľa) sú podnikom spravidla poskytované prostredníctvom internetu a mobilných aplikácií, kontaktného centra, fyzických obslužných miest (pobočiek), prípadne prostredníctvom obchodných zástupcov navštevujúcich aj domácnosti;
8. spotrebiteľ má možnosť pred objednávkou služby alebo uzavretím služby jednoducho overiť prostredníctvom internetového formulára, kontaktného centra alebo obchodného zástupcu na pobočke alebo v mieste budúceho odberu služby možnosť zriadenia služby na konkrétnej adrese;
9. doba zriadenia prístupu (a služby) spravidla nepresiahne dobu 30 kalendárnych dní od uzavretia zmluvy alebo zadania záväznej objednávky.

10. služby sú podnikom spotrebiteľovi fakturované spravidla v 1-mesačných intervaloch;
11. služby sú podnikom spotrebiteľovi fakturované spravidla vopred alebo čiastočne vopred;
12. splatnosť faktúr je spravidla 14 kalendárnych dní.

Na základe zisťovania úrad v zmysle § 98 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách oznamuje, že neurčuje podnik na poskytovanie univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách.

Výsledky preskúmania, či trvajú dôvody na základe ktorých úrad rozhodnutím č. 3125/OTR/2012 určil spoločnosť ST za poskytovateľa univerzálnej služby a uložil jej povinnosti podľa § 50 ods. 2 písm. f) a § 50 ods. 4 písm. a) ZEK ako aj skutočnosť, či je potrebné určiť podnik s povinnosťou účtovať osobitné ceny za poskytovanie univerzálnej služby pre spotrebiteľov s nízkymi príjmami alebo spotrebiteľov s osobitými sociálnymi potrebami podľa § 97 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad oznámi v samostatných zámeroch, ktoré zverejní na konzultačnom mieste.

Odôvodnenie

Úrad ako národný regulátor pre odvetvie elektronických komunikácií podľa § 4 ods. 5 písm. h) bod 1. zákona o elektronických komunikáciách plní úlohy súvisiace so zabezpečením poskytovania univerzálnej služby vrátane určenia rozsahu univerzálnej služby ako aj určenia podniku s povinnosťou poskytovania univerzálnej služby na území SR.

Úrad na základe tejto právomoci analyzoval geografickú dostupnosť a cenovú prijateľnosť pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení; pričom toto pripojenie umožňuje využívanie hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a následne analyzoval geografickú dostupnosť a cenovú prijateľnosť hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu.

Úrad podľa § 96 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, vydal všeobecne záväzný právny predpis - vyhlášku č. 474/2022 Z. z., ktorou sa stanovuje minimálna rýchlosť prenosu dát v oboch smeroch (ďalej len „vyhláška č. 474/2022“). Touto vyhláškou úrad zadefinoval parametre rýchlosti pre službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu, ktoré garantujú prístup spotrebiteľa k súboru služieb uvedených v § 96 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách; pri posudzovaní geografickej dostupnosti a cenovej prijateľnosti služby primeraného širokopásmového internetu úrad zohľadnil tieto parametre.

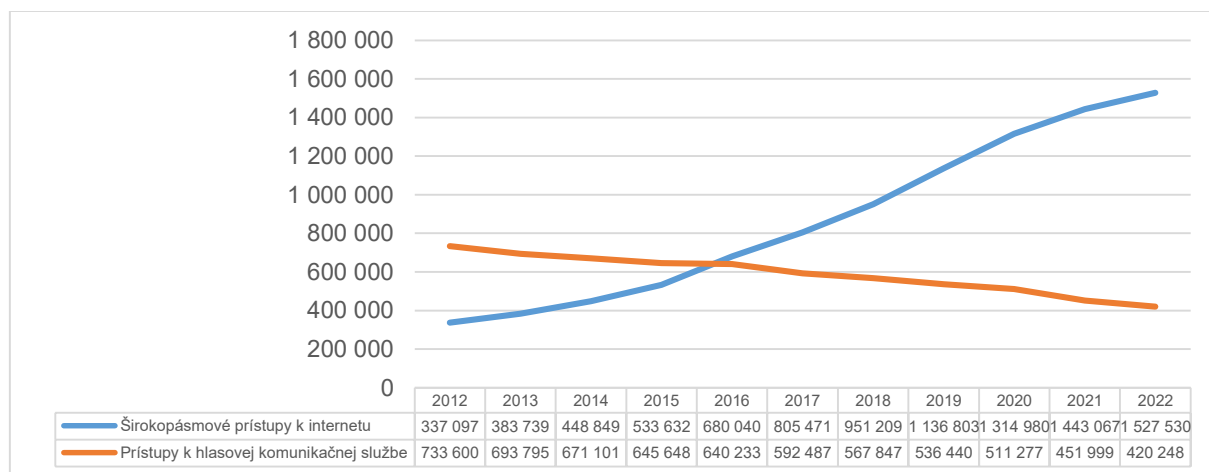
Úrad pri analýze geografickej dostupnosti pripojenia a poskytovaných služieb vychádzal zo vstupov dodaných zo strany podnikov evidovaných v elektronickom zbere dát za rok 2021 a rok 2022.

Úrad pri hodnotení cenovej prijateľnosti služieb, ktoré sú predmetom univerzálnej služby vychádzal z verejne dostupných informácií zverejnených na webových sídlach jednotlivých podnikov a z oficiálnych cenníkov, ako aj z údajov Štatistického úradu SR (ďalej len „ŠÚ SR“).

V rámci vlastného posúdenia sa úrad zamerl najmä na overenie skutočnosti či služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách a aj služby, ktoré sú s týmito službami porovnateľné (z hľadiska potrieb spotrebiteľa s ohľadom na cenu, kvalitu, parametre a spôsob využitia konkrétnej služby), sú v určenej kvalite geograficky dostupné a cenovo prijateľné.

Úrad v rámci posúdenia zisťoval, či je všeobecne dostupné (t. j. či je k dispozícii pokrytie umožňujúce využívať službu) pripojenie k verejnej sieti v pevnom umiestnení v zmysle § 96 ods. 2 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách. Pri posudzovaní pokrytia územia sieťami schopnými zabezpečiť služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, sa úrad zamerl nielen na zabezpečenie dostupnosti a pokrytie územia SR pevnými sieťami, ale aj na zabezpečenie dostupnosti a pokrytie mobilnými sieťami. Úrad k danému spôsobu posúdenia pristúpil vzhľadom na vysokú mieru substitúcie týchto služieb. Mieru substitúcie úrad posúdil porovnaním dynamiky vývoja oboch sietí a počtu prístupov v čase.

Podľa zistenia úradu počet prístupov k hlasovej komunikačnej službe poskytovanej prostredníctvom pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení dlhodobo klesá. Ku koncu roka 2022 bol počet týchto prístupov 542 017, z toho počet prístupov bytových zákazníkov (rezidentov) predstavoval 420 248¹. Dynamiku vývoja počtu prístupov pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení v čase prezentuje graf č. 1 nižšie.

Graf 1: Vývoj počtu širokopásmových prístupov k internetu s rýchlosťou 10 Mbit/s a viac a počtu prístupov k hlasovej komunikačnej službe v pevnom umiestnení (bez dial-up), oba rady údajov za bytových zákazníkov
Zdroj: Elektronický zber dát k 31.12.2022

¹ Zdroj: Elektronický zber dát k 31.12.2022; uvedený údaj je za bytových aj nebytových zákazníkov

V grafe č. 1 je zobrazený aj vývoj primeraných širokopásmových prístupov k internetu s rýchlosťou 10 Mbit/s a viac u bytových zákazníkov. Z vývoja prístupov v čase jasne vyplýva, že spotrebiteľia dlhodobo čoraz častejšie využívajú primeraný širokopásmový prístup k internetu v pevnom umiestnení, avšak hlasovú komunikáciu realizujú iným spôsobom.

Hlasová komunikácia prebieha v SR dominantne prostredníctvom mobilných sietí, celkový počet aktívnych SIM kariet využívaných na poskytovanie hlasovej komunikačnej služby poskytovanej prostredníctvom mobilných sietí kontinuálne rastie. Ku koncu roka 2022 bol počet aktívnych SIM kariet 6 040 987².

Vzhľadom na zastupiteľnosť služieb (zastupiteľnosť úrad hodnotil z hľadiska potrieb spotrebiteľa s ohľadom na cenu, kvalitu, parametre a spôsob využitia konkrétnej služby) a rastúci trend využívania služieb poskytovaných prostredníctvom mobilných sietí považuje úrad hlasovú komunikačnú službu poskytovanú prostredníctvom mobilných sietí za substitút hlasovej služby poskytovanej v pevnom umiestnení. Pri posudzovaní dostupnosti hlasovej komunikačnej služby poskytovanej prostredníctvom mobilných sietí úrad zistil, že služba je dostupná pre 99,1% obyvateľstva SR. Podľa § 98 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách „Ak úrad na základe geografického prieskumu pokrytia územia sieťami schopnými zabezpečiť služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2, alebo na základe iných podkladov zistí, že tieto služby alebo služby, ktoré sú s týmito službami porovnateľné, sú všeobecne dostupné, neurčí podnik na poskytovanie univerzálnej služby.“

Pripojenie k verejnej sieti v pevnom umiestnení umožňujúce využívanie hlasovej komunikačnej služby je teda na území SR geograficky dostupné.

Úrad na základe trendov využívania služieb samotnými spotrebiteľmi vyhodnotil zabezpečenie dostupnosti a pripojenia k službe primeraného širokopásmového prístupu k internetu za strategickú časť univerzálnej služby. Pri zisťovaní geografickej dostupnosti služby sa úrad primárne zamerlal na pokrytie pevnými sieťami a prihliadol aj k využívaniu primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom mobilných sietí ako porovnateľnej služby.

V súlade s parametrami služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu určenými vo vyhláske č. 474/2022, je rýchlosť služby pre spotrebiteľa definovaná ako rýchlosť sťahovania dát (download) a odosielania dát (upload) v reálnom čase, keď je služba využívaná. Bližšia špecifikácia definovanej hodnoty bežne dostupnej rýchlosti je určená v Odporúčaní Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb³ (ktoré upravuje špecifikácie prenosových rýchlostí v zmluvách s koncovým užívateľom), ako rýchlosť, ktorá je minimálne 90 % z maximálnej rýchlosti, a ktorú koncový užívateľ bude mať k dispozícii pri prístupe k službe minimálne 90 % z času počas každého súvislého 4-hodinového intervalu.

² Zdroj: Elektronický zber dát k 31.12.2022

³ Dostupné na: https://www.teleoff.gov.sk/data/files/48132_odporucanie-ru-na-rychlosti.pdf

Počet primeraných širokopásmových prístupov k internetu poskytovaných v pevnom umiestnení s rýchlosťou 10 Mbit/s a viac, teda prístupov, ktoré spĺňajú požiadavku minimálnej rýchlosti prenosu dát stanovenú vo vyhláske č. 474/2022, bol na konci roka 2022 u bytových zákazníkov až 1 527 530⁴, pričom tento počet medziročne počas obdobia 2011 – 2022 neustále stúpал (viď. graf č. 1). Na rozdiel od služieb poskytovaných prostredníctvom mobilných sietí, ktoré sú spravidla využívané individuálne, využíva jeden širokopásmový prístup k internetu v pevnom umiestnení viacero členov domácnosti. Priemerný počet členov domácnosti dosiahol podľa ŠÚ SR v roku 2021 hodnotu 2,94⁵. Počet spotrebiteľov, ktorí využívajú širokopásmový prístup k internetu v pevnom umiestnení je teda aj niekoľko-násobne vyšší, ako je úradom zistený počet prístupov (viď. graf č. 1).

Úrad pri posudzovaní hodnotil dostupnosť poskytovania širokopásmového prístupu k internetu v pevnom umiestnení prostredníctvom technológií: ADSL, VDSL, VDSL2, VDSL Vectoring, FTTB, WiFi, Fix LTE, DOCSIS 2.0 až 3.1, FTTH, FWA (bez Fix LTE), nakoľko dané technológie umožňujú prenos dát v minimálnej rýchlosti stanovenej vyhláškou č. 474/2022.

Posudzovanie dostupnosti univerzálnej služby zabezpečenia pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení a poskytovania služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom tohto pripojenia na technologickej báze uvedenej vyššie, bolo vykonané v rámci pravidelného zisťovania údajov z elektronického zberu dát. Úrad v roku 2022 analyzoval podklady poskytnuté 634 podnikmi. Definícia skúmaného prístupu pre vyššie uvedené technológie v rámci dotazníka elektronického zberu dát je uvedená v Dotazníku č. 5 s názvom Maloobchodný širokopásmový prístup k internetu v pevnom umiestnení poskytovaný len prostredníctvom vlastnej prístupovej siete.⁶

Úrad posúdil počet deklarovaných odoberaných prístupov k širokopásmovému prístupu k internetu prostredníctvom pripojenia v pevnom umiestnení jednotlivých podnikov, ktoré boli na základe číselníka obcí určených ŠÚ SR priradené k jednotlivým obciam. Úroveň pokrytia vyššie uvedenými technológiami v rámci obce bola v prípade technológii bez Fix LTE prepočítaná pomerom celkových odoberaných prístupov

⁴ Zdroj: Elektronický zber dát k 31.12.2022

⁵ Zdroj: ŠÚ SR 2023,:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/ps2026qs/v_ps2026qs_00_00_00_sk

⁶ **Maloobchodný širokopásmový prístup k internetu v pevnom umiestnení poskytovaný len prostredníctvom vlastnej prístupovej siete.** Širokopásmový prístup poskytovaný koncovým užívateľom. Koncový užívateľ je osoba, ktorá používa verejnú službu alebo požaduje jej poskytovanie a túto službu ďalej neposkytuje a ani prostredníctvom nej neposkytuje ďalšie služby (bytový resp. nebytový zákazník). **Vlastná prístupová sieť** – jedná sa o metalickú, optickú prípadne bezdrôtovú infraštruktúru slúžiacu na poskytovanie maloobchodného širokopásmového prístupu k internetu v pevnom umiestnení. Údaje v rámci „Vlastná prístupová sieť“ sú uvádzané len v prípade, ak spoločnosť danú sieť skutočne vybudovala, t.j. na jej výstavbu bolo vydané územné rozhodnutie alebo stavebné povolenie, alebo sieť nadobudla do vlastníctva od iného subjektu (predajom alebo darovaním), či vlastníctvo danej siete na spoločnosť prešlo (napr. v dôsledku zlúčenia alebo rozdelenia obchodných spoločností).

k celkovému počtu domácností evidovaných v danej obci na základe zistení ŠÚ SR⁷. Informácie o pokrytí technológiami bez Fix LTE v rámci obce boli ďalej prepojené s informáciami o pokrytí poskytnutými podnikmi disponujúcimi technológiou Fix LTE, a to na základe číselníka potenciálneho pokrytia technológiou Fix LTE, ktorý je súčasťou elektronického zberu dát.

Nakoľko úrad zbiera od poskytovateľov internetu dáta ohľadom pokrytia len na úrovni obcí a nie na úrovni adresných bodov, tak nie je možné určiť prekrytie sieťami. Vo väzbe na túto skutočnosť, úrad prepočítal prekrytie pokrytia územia obce viacerými podnikmi (poskytovateľmi služby širokopásmového prístupu k internetu) v rámci obce na základe významnosti poskytnutého pokrytia podnikmi v rámci elektronického zberu dát. Podnik s najväčším pokrytím mal k vykázanému percentuálnemu bodu pokrytia priradenú hodnotu 1 (hodnota s najväčším vplyvom na výpočet prekrytia, „koeficient váhy významnosti“). Hodnoty ostatných podnikov vo vybranej oblasti boli zoradené v zostupnom poradí vo väzbe na dostupnosť pokrytia jednotlivých technológií a aj na počet reálnych poskytovaných prístupov. Následne sa tieto hodnoty prenasobili koeficientom „váhy významnosti“, v závislosti od výšky percentuálneho deklarovaného pokrytia územia obce. Maximálny počet poskytovateľov zabezpečujúcich pokrytie obce bol úradom stanovený na štyri (vážený priemer počtu poskytovateľov v jednotlivých oblastiach).

Takto definovaná reprezentatívna vzorka podnikov zároveň garantuje dostatočnú variabilitu pre spotrebiteľov s možnosťou výberu kvality a ceny ponúkanej služby. Celkové, predpokladané pokrytie obce bolo úradom stanovené ako výsledok súčtu vyššie uvedených % hodnôt pokrytia v rámci jednotlivých sledovaných technológií.

Zo výsledkov vyplýva, že 97,3 % územia obcí v SR disponuje okamžitou dostupnosťou služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení za použitia technológií uvedených vyššie.

Z celkového počtu SIM kariet využívaných na poskytovanie hlasovej komunikačnej služby poskytovanej prostredníctvom mobilných sietí až 5 270 417 SIM kariet (podľa údajov z roka 2022) umožňovalo aktívny prístup k mobilnému internetu⁸. Z údajov elektronického zberu teda vyplýva, že až 87% zákazníkov využívajúcich služby poskytované prostredníctvom mobilných sietí si aktívne zvolilo možnosť využívania prístupu k internetu. Úradom zistená úroveň pokrytia obyvateľov sieťou 4G v sledovanom období roku 2022 dosiahla u mobilného operátora s najvyšším pokrytím územia SR sieťou 4G hodnotu 99,1%⁹. Pripojenie, umožňujúce využívanie služby

⁷ Zdroj: ŠÚ SR 2023:

[https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/SODB/hc49/S%C3%BAkromn%C3%A9%20dom%C3%A1cnosti%20pod%C4%BEa%20typu%20a%20ve%C4%BEkosti%20\(najpodrobnej%C5%A1ie%20%C4%8Dlennenie\)%20-%20HC49](https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/SODB/hc49/S%C3%BAkromn%C3%A9%20dom%C3%A1cnosti%20pod%C4%BEa%20typu%20a%20ve%C4%BEkosti%20(najpodrobnej%C5%A1ie%20%C4%8Dlennenie)%20-%20HC49)

⁸ Zdroj: Elektronický zber dát k 31.12.2022

⁹ Zdroj: Elektronický zber dát - pokrytie územia LTE k 31.12.2022

primeraného širokopásmového prístupu k internetu je teda na území SR geograficky dostupné.

Na základe vyššie uvedeného úrad dospel k záveru, že služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách sú na území SR geograficky dostupné.

Hodnotenie cenovej prijateľnosti služieb univerzálnej služby

Prijateľnosť cien poskytovania hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu úrad skúmal s ohľadom na úroveň spotrebiteľských cien a príjmov obyvateľov. V súvislosti s poskytovaním hlasovej komunikačnej služby poskytovanej v pevnom umiestnení úrad na základe prieskumu trhu vykonaného v januári 2023 dospel k záveru, že táto služba je dostupná za prijateľné ceny na celom území SR a to z nasledujúcich dôvodov:

Z pohľadu geografickej dostupnosti sú pre spotrebiteľov dostupné tieto hlasové služby poskytované prostredníctvom pripojenia v pevnom umiestnení:

- a. Služba spoločnosti Orange Slovensko, a. s., Domáca linka Komfort, s mesačnou cenou 10 EUR s DPH pri 24-mesačnej viazanosti (13 EUR s DPH bez viazanosti). Zriadenie prípojky (prístupu) a aktivácia volacieho programu sú v prípade 24-mesačnej viazanosti spoplatnené sumou 0 EUR s DPH (samo-inštalácia) a bez viazanosti sumou 10 EUR s DPH (samo-inštalácia).
- b. Služba spoločnosti ST, a. s., Pevná linka M, s mesačnou cenou 10,90 EUR s DPH pri 24-mesačnej viazanosti (15 EUR s DPH bez viazanosti). Zriadenie prípojky (prístupu) a aktivácia volacieho programu sú spoplatnené v prípade 24-mesačnej viazanosti 1 EUR s DPH (samo inštalácia) a bez viazanosti 100 EUR s DPH (samo inštalácia) alebo 130 EUR s DPH (inštalácia technikom).

Úrad posúdil aj cenu volaní po prekročení objemu zahrnutých minút. V prípade služby Domáca linka Komfort úrad zistil cenu za minútu hovoru do sietí v SR vo výške 0,10 EUR s DPH. V prípade služby Pevná linka M zistil Úrad cenu za minútu hovoru do sietí v SR vo výške 0,13 EUR s DPH.

Úrad porovnal ceny vyššie uvedených služieb s disponibilnými príjmami domácností v SR¹⁰, a peňažnými výdavkami domácností podľa účelu použitia¹¹, a dospel k záveru, že je možné považovať hlasovú komunikačnú službu poskytovanú prostredníctvom pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení na celom území SR za cenovo prijateľnú: mesačná cena služby **Domáca linka komfort spoločnosti Orange Slovensko a. s., predstavuje približne 0,7 % výdavkov v porovnaní**

¹⁰ Údaje ŠÚ SR 2023; zdroj:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/ps3803rr/v_ps3803rr_00_00_00_sk

¹¹ Údaje ŠÚ SR 2023; zdroj:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/ps2005rs/v_ps2005rs_00_00_00_sk

s priemerným mesačným disponibilným príjmom súkromných domácností vo výške 1377 EUR¹², a konkurenčná ponuka služby Pevná linka M spoločnosti ST, predstavuje 0,8 % výdavkov z priemerného mesačného disponibilného príjmu súkromných domácností.

Úrad identifikoval na trhu aj cenovo výhodnejšie služby iných podnikov¹³, ktoré však nespĺňali požiadavky na univerzálnu služby z dôvodov:

1. poskytnuté pripojenie k verejnej sieti v pevnom umiestnení neumožňuje využívanie samotnej hlasovej komunikačnej služby v zmysle ustanovenia § 96 ods. 2 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách, t. j. na využívanie hlasovej služby je potrebné využívať aj služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu; a/alebo;

2. služba nie je dostupná na celom území SR

Vzhľadom na úradom identifikovanú vysokú mieru substitúcie hlasovej komunikačnej služby poskytovanej v pevnom umiestnení hlasovou komunikačnou službou poskytovanou prostredníctvom mobilných sietí, úrad preskúmal aj ceny týchto služieb. Prieskum úrad realizoval v januári 2023 a dospel k záveru, že aj tieto služby sú cenovo prijateľné. Na trhu sú všeobecne dostupné tieto hlasové služby poskytované prostredníctvom mobilných sietí:

- a) Predplatený balík Malá Radosť so 100 jednotkami minút/SMS 2 GB dát na 30 dní za cenu 5 EUR vrátane DPH¹⁴; a
- b) Predplatený balík 4ka Sloboda 100 so 100 jednotkami minút/SMS a 2 GB dát na 30 dní za cenu 6 EUR vrátane DPH¹⁵.

Pravidelná mesačná platba za vyššie uvedené služby je o viac ako 50 % nižšia ako v prípade úradom identifikovaných hlasových služieb poskytovaných v pevnej sieti, ktoré sú všeobecne dostupné. Ceny volaní nad rámec jednotiek zahrnutých vo vyššie uvedených programoch začínajú od 0,05 EUR vrátane DPH za minútu hovoru, teda aj táto cena je aj o viac ako 50% nižšia. Cena za zriadenie služby (aktiváciu) pri uvedených službách je 0 EUR s DPH bez viazanosti. Využívanie hlasových komunikačných služieb poskytovaných prostredníctvom mobilných sietí je pre spotrebiteľov cenovo výhodnejšie ako využívanie hlasových služieb poskytovaných v pevnom umiestnení.

Úrad na základe vyššie uvedených zistení dospel k záveru, že zriadenie pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení a poskytovanie hlasovej komunikačnej služby ako aj jej substitút (hlasová komunikačná služba

¹² Údaje ŠÚ SR 2023; zdroj:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/ps3803rr/v_ps3803rr_00_00_00_sk

¹³ Napr. TELEFÓN 100 od spoločnosti Slovanet, a.s., KOMFORT S do spoločnosti SWAN, a.s. (4ka), alebo UPC Telefón 120 od spoločnosti UPC BROADBAND SLOVAKIA, s.r.o.

¹⁴ Balík obsahuje aj 100 minút alebo SMS/MMS, viac na: <https://www.radost.digital/>

¹⁵ Balík obsahuje aj 100 minút alebo SMS; poznámka: obdobnú službu je možné odoberať aj na faktúru; viac na: <https://www.4ka.sk/cenniky-a-dokumenty#cenniky>

poskytovaná prostredníctvom mobilnej siete) sú poskytované za prijateľnú cenu.

V súvislosti s poskytovaním služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu úrad na základe prieskumu trhu vykonaného v januári 2023 dospel k záveru, že aj táto služba je poskytovaná za prijateľnú cenu na celom území SR.

Prijateľnosť cien služieb primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení, ktoré sú predmetom univerzálnej služby, úrad posudzoval rovnakou metodikou ako v prípade hlasovej komunikačnej služby. Úrad pri posudzovaní prijateľnosti cien v januári 2023 porovnal ponuky služieb spĺňajúcich definíciu univerzálnej služby zverejnené poskytovateľmi služieb na webových sídlach jednotlivých podnikov poskytujúcich služby širokopásmového pripojenia v pevnom umiestnení. Celkovo zhodnotil 176 cenových ponúk rôznych podnikov, v rámci jednotlivých krajov.

Úrad pri hodnotení prijateľnosti cien primeraného širokopásmového prístupu k internetu zohľadnil parametre stanovené vyhláškou č. 474/2022, t. j. hodnotil len cenu služby, ktorá spĺňa uvedené kritériá.

Priemerná mesačná cena služieb primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení zistená úradom v rámci prieskumu realizovanom v januári 2023, ktoré spĺňajú (alebo prekračujú) parametre rýchlosti definované pre univerzálnu službu, sa pohybovala v rozpätí od 10,91 EUR s DPH v Žilinskom kraji do 14,23 EUR s DPH v Bratislavskom kraji.

Celoslovenský priemer dosiahol 12,41 EUR s DPH. Maximálna zistená mesačná cena bola na úrovni 23,4 EUR s DPH a minimálna zistená cena bola na úrovni 5 EUR s DPH mesačne. Úrad v rámci porovnania použil ceny produktov s viazanosťou 24 mesiacov, nakoľko sa jedná o najčastejšie volený variant zmluvného vzťahu garantujúci najoptimálnejšiu cenu poskytovanej služby určenej pre koncového zákazníka. Tieto ceny predstavujú zároveň reálne platby uhradené spotrebiteľmi. Z tohto dôvodu sú aj lepšie porovnateľné s disponibilnými príjmami spotrebiteľov. Zistená priemerná mesačná cena služby predstavuje 0,9 % z priemerného mesačného disponibilného príjmu domácnosti.

Zistená cena za zriadenie pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení sa pohybovala v rozpätí 0 EUR až po cenu 120 EUR s DPH, pričom priemerná zistená cena dosiahla sumu 28,45 EUR s DPH. V prípade aplikácie viazanosti služby na dlhšie časové obdobie bola cena zriadenia služby minimalizovaná, spravidla na úrovni 1 EUR s DPH.

Úrad pri prieskume trhu zohľadnil aj cenu služby širokopásmového prístupu k internetu poskytovanej prostredníctvom mobilnej siete podnikmi s najväčším pokrytím na trhu, schopnými zabezpečiť dostupnosť služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu v rámci SR, pričom najnižšia cena služby bola

úradom identifikovaná na úrovni 15 EUR s DPH¹⁶ mesačne. Služba je dostupná pre 98,5% obyvateľov SR.

V prípade dostupnosti služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu poskytovaného prostredníctvom mobilnej siete zabezpečujúcej pokrytie obyvateľov na úrovni 99% úrad identifikoval službu Data Safe Premium poskytovanú spoločnosťou Orange Slovensko a. s., za cenu 26 EUR s DPH mesačne. Úrad v tejto súvislosti uvádza, že mobilné telefóny je možné v súčasnosti využiť aj ako modem pre pripojenie ďalšieho koncového zariadenia (PC; notebook) prostredníctvom káblového pripojenia alebo vytvorením tzv. „WiFi hotspotu“, čo predstavuje substitúciu pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení.

Z porovnania cien hlasových komunikačných služieb a služieb primeraného širokopásmového prístupu k internetu, s priemernými výdavkami súkromných domácností na telekomunikačné služby podľa ŠÚ SR vyplýva, že takmer 60 % priemerných výdavkov na telekomunikačné služby súkromných domácností je vynaložených na iný typ telekomunikačných služieb (napr. televízia) resp., spotrebiteľia využívajú iné služby, ako služby patriace do predmetu univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách. Z pohľadu podielu zistených cien na disponibilných príjmoch domácností predstavujú ceny hlasovej komunikačnej služby, ako aj služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu pre domácnosť len minimálnu finančnú záťaž, jedná sa len o 1,6 % z priemerného mesačného disponibilného príjmu domácnosti, pričom v priemere domácnosti na telekomunikačné služby vynakladajú 4,17 % svojich disponibilných príjmov¹⁷.

Vyššie uvedené cenové porovnania, ktoré úrad realizoval k 15.1.2023 zohľadnili rast energetických vstupov spojených so všeobecnou energetickou a ekonomickou krízou.

Úrad na základe vyššie uvedených zistení dospel k záveru, že zabezpečenie pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení a poskytovanie služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu ako aj jej substitútu (služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu poskytovaného prostredníctvom mobilnej siete) sú poskytované za prijateľnú cenu.

¹⁶ služba Dátová radosť (balík na 30 dní) od poskytovateľa O2 Slovakia, s.r.o., spoločnosť tiež poskytuje službu Modrý O2 internet nad doma s mesačnou cenou 17 € s DPH

¹⁷ Priemer za roky 2010 – 2020, vypočítané podľa dát ŠÚ SR (zdroje uvedené v príslušných poznámkach pod čiarou vyššie)

Záver úradu k preskúmaniu potreby určiť podnik na poskytovanie univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad zisťoval na základe vyššie uvedených podkladov, či služby, ktoré sú predmetom univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) je možné zabezpečiť na základe bežných obchodných podmienok na celom území SR, v určenej kvalite a za prijateľnú cenu. Okrem geografickej dostupnosti a cenovej prijateľnosti služieb poskytovaných prostredníctvom pevnej siete úrad skúmal aj ich substitúty poskytované prostredníctvom mobilných sietí.

Úrad dospel k záveru, že pripojenie k verejnej sieti v pevnom umiestnení, ktoré umožňuje využívanie hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu ako aj poskytovanie hlasovej komunikačnej služby a služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu prostredníctvom tohto pripojenia sú geograficky dostupné.

Pre určenie cenovej prijateľnosti, úrad ceny uvedeného pripojenia a služieb porovnal s priemernými disponibilnými príjmami domácností a priemernými výdavkami domácností na elektronické komunikačné služby publikovanými ŠÚ SR. Na základe tohto porovnania úrad dospel k záveru, že zriadenie pripojenia ako aj poskytovanie služieb sú cenovo prijateľné.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené zistenia považuje úrad univerzálnu službu podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách za všeobecne geograficky dostupnú a cenovo prijateľnú na celom území SR. Úrad preto podľa § 98 ods. 4 neurčuje podnik na poskytovanie univerzálnej služby podľa § 96 ods. 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikáciách.

Mgr. Ing. Ivan Martyák
riaditeľ odboru